

תנועת הצופים העבריים בישראל (ע"ר)

הדרכת שכבה בזמן משבר ולחימה

הדרכת השכבה היא הפלטפורמה המרכזית של חניכי וחניכות השכב"ג עם קבוצת השווים. ות ועם בוגר. ת. משמעותי. ת. בהיעדר שגרה ומסגרת ובצל חוויה של סכנה והיחלשות תחושת הביטחון עולה הצורך בחיזוק החוסן הרגשי האישי והקבוצתי כמרכיב מרכזי בחייהם. ן של בני ובנות הנוער. פעולת השכבה כמפגש מובנה ומונחה על ידי בוגר. ת. המצוייד. ת. בראייה חינוכית וערכית ובכלים לניהול שיח מותאם מהווה נדבך חשוב בסיוע לחניכי וחניכות השכבות הבוגרות להתמודד עם המציאות הנוכחית. כמו גם להמשיך תהליכים חינוכיים במסע השכבתי.

הדרכת שכבה-קווים לדמותה

קבוצת השווים. ות- שמירה והכוונה על חניכות חברי וחברות השכבה הבוגרת, כחלק מקבוצת שווים. ות. קטנה ועצמאית, לצד מילוי תפקידים שונים בשבט.
תוכן והדרכה- המשך משמעותי של התהליך החינוכי ברוח המסע בצופים, לרבות פיתוח מיומנויות חברתיות ומודעות ערכית שתאפשר להם. ן לפעול מתוך בחירה, אחריות אישית ואכפתיות סביבתית.
חניכה אישית- הכוונה פרטנית של בני ובנות הנוער ע"י בוגר. ת. משמעותי. ת. בתקופה המעצבת של גיל ההתבגרות.

אתגרים בקיום הדרכת השכבה בימי משבר ולחימה

- היעדר כוח אדם בשבטים- מדריכי. ות. שכבה רבים. ות. גויסו למילואים.
- יצירת אמון בין הצוות הבוגר (ממלאי מקום/ מדריכי. ות. שכבה חדשים. ות) לשכב"ג.
- הכשרת מדריך. ת. השכבה.
- מסגור פעולת השכבה- שיח רגשי קבוצתי והמשך לעיסוק בתכנים מגוונים.

מענים וכלים לקיום הדרכת השכבה

- כלל נשאף לקיים פעולת שכבה אחת לשבוע בצורה מקוונת/ פרונטלית (בהתאם להנחיות פיקוד העורף). לשימושכם. ן- מנחה חינוכי לפעילות ביתית והנחיות לשמירה על מרחב בטוח בפעילות מקוונת והגדרות זום לפעילות נעימה, בטוחה ומאפשרת.
- נוודא כי מדריך. ת. השכבה יוצר. ת. קשר אישי עם חניכי. ות. השכב"ג שלא הגיעו לפעילות ודורש. ת. בשלום. ן. ניתן להיעזר במנחה מנחה לשיחות אישיות במצבי חירום.
- נשאף לקיים שיחות אישיות עם חניכי. ות. השכב"ג בהתאם לצורך שהם. ן מעלים. ות.
- בכל מקרה בו מתעורר חשש או דאגה בנוגע להתנהגות המצריכה חובת דיווח יש לעדכן את מלווה. ת. השבט בזמן אמת.
- פעולת השכבה תפתח בשיח רגשי-קבוצתי, אך זה לא יהפוך לעיקר הפעילות. לרשותכם. ן מנחה לשיחות קבוצתיות במצבי חירום והצעות לפעילויות המעודדות שיח רגשי קבוצתי.
- בתום סבב השיתוף נעשה מעבר לתוכן המותאם לקבוצה. לטובת בחירת התוכן הרלוונטי מומלץ לקיים מיפוי קבוצתי מקדים יחד עם השותפים. ות. להובלת השבט בעת הזו בהתייחס למאפייני הקבוצה, להתמודדויות עימן מתמודדים. ות. חברי. ות. הקבוצה, לאתגרים ולרצונות. בנוסף לכך מומלץ לשאול את השכב"ג מה הצרכים והרצונות שלהם. ן.
- לשימושכם. ן- מגוון תכנים אקטואליים המותאמים למורכבויות השעה באתר צופים לכל מצב ופעילויות מומלצות ממסלול 1 :

תנועת הצופים העבריים בישראל (ע"ר)

מרכיב במסע	י'	יא'	יב'
שאלות מרכזיות	מהי קבוצת השייכות שלי בצופים? מיהו הצופה האידיאלי והאם אני כזה? אילו מסכות אני לובש כדי להתאים לחברה? מהם מרכיבי הזהות שלי? מה עושה אותי ליהודי? האם צריך יום זיכרון ליצחק רבין ולמה?	איזה מנהיג הייתי רוצה להיות? כיצד צומחת מנהיגות חברתית? מה מייחד אותי כמחנך? מי אני המדריך? האם רצח רבין יכול לקרות שוב?	כיצד אנו מתייחסים לאוכלוסייה המבוגרת בארצנו? מהו שוויון הזדמנויות בחינוך והאם הוא קיים במדינת ישראל? מה הם עקרונות הגישה הסוציאל-דמוקרטית והגישה הקפיטליסטית? מה נבחר להכניס לנרטיב הלאומי שלנו ומה הושמט? מיהו המדריך שלי ומהן הציפיות שלי מהשנה? מה תפקידו של תנועות הנוער בעיצוב המציאות לאחר הרצח? איך כלכלה מקומית חזקה תורמת לסביבה? מהן תכונותיו של אדם מקיים?
נקודת מבט	התמקדות במנהיגות, אחריות בעורף ובחזית .		
זמן משחק	משחקים עם תזוזה, משחקי קופסה, משחקי חשיבה ועבודה משותפת קבוצתית.		
זמן מפקד	לאפשר שיתוף של רגשות שעולים ולאפשר אוורר בתחושות, אפשר לדאוג למפקדים שבטיים או דרך פלטפורמות וירטואליות להציג את ההתנדבויות ומשימות המסלול השונות בשבט.		
זמן צופיות	מיומנויות צופיות וחוויית צופיות שדורשות שיתוף פעולה של הקבוצה ועבודה משותפת כמו כן ניתן להיעזר בזמני הצופיות הביתיים כתוספת.		
זמן עצירה	יש לאפשר במהלך הפעילות זמן עצירה בכדי להסב את תשומת ליבם. להתנהגויות חיוביות ומקדמות. במידה וקורה אירוע בקרבת הפעולה יש לעצור ולדאוג שהחניכים/ות מעדכנים את ההורים והמשפחות.		
משימות מסלול	מינוף רוח ההתנדבות השבטית וניתוב למשימת מסלול לדוגמה: אריזת מזון, התנסות במלונות/ בתי הארחה של מפונים/ מיזם לאחדות השבט. בכל התנדבות יש לעדכן את אחראי. ההתנדבות ההנהגתי ולציין בטבלת השליטה .		

- מומלץ לקיים מפגש הנהגתי של מדריכי.ות השכבה לשדרוג ולבניית פעילויות שכבה. לרבות, חשיבה של תהליכי שנת השירות של שמיניסטים.ות בתקופה הזו.
- הוצאה לפועל של "אסיפת השכב"ג 2023" כפלטפורמה לשותפות השכב"ג בעיצוב תהליכים תנועתיים ביחס לאקטיביזם ולאחריות חברתית תנועתית בזמן משבר ולחימה- פרטים נוספים בהמשך.

תנועת הצופים העבריים בישראל (ע"ר)

התמודדות עם פערי כוח האדם

- ראשית נמפה את כוח האדם העומד לרשותנו בשבט בימים אלו. נזכור כי השותפים.ות הטבעים.ות לקיום פעולת השכבה הם.ן: מדריכי.ות השכבה, מרכז.ות השבט, ראש.ות השבט, מרכז.ות צעיר.ה, בוגר.ות השבט.
- נחשוב על שותפים.ות פוטנציאליים.ות לקיום הדרכת שכבה מיטבית ביחס לקווים המנחים ולמיפוי הקבוצתי בעת הזו:
- דרג מתנדב.ות או דמות מוכרת מהקהילה בעלת ראייה חינוכית וערכית.
- מרכזים.ות צעירים.ות בעבר או בהווה.
- מלש"ב.ית שהיו בתפקיד מוביל בשבט בשנה שעברה.
- צוות הנהגה
- צוות בוגר משבטים אחרים
- חברי.ות מסלול הנח"ל עומדים.ות לרשות השבטים וישמחו לסייע ככל הניתן
- נחשוב על פלטפורמות מגוונות לקיום פעילות השכבה בהיעדר כוח אדם:
- מפגשים הנהגתיים- הרצאות חיצוניות פתוחות, מעגלי שיח.
- מפגש שכבתי אשכולי.
- שבטים אחים- חיבור בין שכבות מודרכות משבטים שונים על בסיס נוכחות מדריך.ות שכבה ותהליכים חינוכיים משתלבים. אפשרות שמרכז.ות משבט.ות יעביר פעילות לשבט אחר.
- נחלק אחריות בין כלל השותפים.ות בתיאום ואישור מלווה השבט וניצור שגרת פעילות לשכב"ג.
- ככלל נקפיד על **הכשרה וליווי** מתאימים למדריך.ות השכבה הנבחרים:

ההנהגה מול צוות בוגר	ההנהגה מול צוות צעיר	צוות בוגר בשבט מול מרכזים/ות צעירים
• מה מקום הדרכת השכבה בתקופה הזו? • כיצד אנחנו מגיבים.ות לערפל וכיצד נוכל לעזור לעצמנו? • מהו הערך של התנדבות בתקופה הזו וכיצד נניע את השכב"ג לצאת להתנדב? • התנהגויות סיכוניות של בני.ות נוער בתקופת מלחמה. • איך ננגיש פעילות לחניכי צמי"ד בזמן חירום? דגשים ורעיונות. • כיצד נציין את יום הזיכרון ליצחק רבין ז"ל בצל מלחמת חרבות ברזל?	יש לייצר ברמת הצוות בוגר השבטי איך מתנהלת הדרכת השכבה בשבט ולאשר מול מלווה השבט. מומלץ להיעזר בטבלת המיפוי המצורפת כאן.	יש לייצר ישיבה עם מדריכי.ות שכב"ג, מרכזים.ות צעירים.ות ומדריכי.ות השכבה- מה הצורך של השכב"ג בשבט?